

INFORME D'IMPACTE DE GÈNERE

BASES REGULADORES DEL PREMI EUROPEU BARCELONA CIÈNCIA HIPÀTIA PRIMERA EDICIÓ (2018)

AJUNTAMENT DE BARCELONA

Codi: 09IIG/2018

Contingut

Valoració de l'impacte de gènere de les bases del Premi Europeu Barcelona Ciència Hipàtia	2
A. Introducció als Informes d'Impacte de Gènere	3
B. Antecedents i descripció del premi.....	3
C. Vinculació amb objectius programàtics i disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere.....	7
D. Anàlisi d'aspectes formals i metodològics	8
E. Anàlisi d'impacte de gènere.....	9
E.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació del premi	9
E.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte.....	11
E.3. Previsió de resultats	13
F. Valoració global de l'impacte de gènere.....	15
G. Recomanacions	15

VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE DE LES BASES DEL PREMI EUROPEU BARCELONA CIÈNCIA HIPÀTIA

En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, l'elaboració d'un Informe d'Impacte de Gènere és preceptiu per a tots els projectes de normes municipals tal i com estableixen les *Directrius per a l'elaboració de normes municipals* de 2015. Així, aquesta obligatorietat inclou les bases reguladores dels premis atorgats per l'Ajuntament.

Atesa l'aplicació de la metodologia d'avaluació d'impacte de gènere i la correlació dels diferents efectes positius i negatius de la proposta analitzada, aquest informe conclou un **impacte POSITIU des de la perspectiva de gènere en el cas de les bases reguladores del Premi Europeu Barcelona Ciència Hipàtia primera edició (2018)**.

A. INTRODUCCIÓ ALS INFORMES D'IMPACTE DE GÈNERE

Els Informes d'Impacte de Gènere analitzen les necessitats pràctiques d'ambdós sexes, les obligacions relacionades amb la vida quotidiana, les diferents situacions de partida i els potencials efectes diferencials que es poden derivar de l'aplicació de les propostes polítiques (Institut Català de les Dones, 2015).

Així, es tracta d'un document que acompanya els projectes normatius i de polítiques públiques, i en el qual es fa una avaluació *prospectiva* (és a dir, prèvia i estimada) del seu impacte en funció del gènere, amb l'objectiu d'identificar i prevenir la producció, manteniment o increment de les desigualtats de gènere, tot realitzant propostes de modificació del projecte.

En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, l'elaboració d'un Informe d'Impacte de Gènere és preceptiu per a tots els projectes de normes municipals tal i com estableixen les *Directrius per a l'elaboració de normes municipals* de 2015.

Directriu 140, sobre Memòria d'avaluació de l'impacte normatiu.

El projecte normatiu també s'ha d'acompanyar amb una memòria d'avaluació de l'impacte normatiu, o d'antecedents per a poder-s'hi pronunciar, la qual integra, com a mínim, els apartats següents: (...)

d) Una anàlisi d'impacte de gènere, en què s'avaluen els resultats que es puguin derivar de l'aprovació del projecte des de la perspectiva de l'eliminació de desigualtats i de la seva contribució a la consecució dels objectius d'igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes.

El present document és el primer informe d'impacte de gènere que es realitza d'unes bases reguladores de premis atorgats per l'Ajuntament de Barcelona.

B. ANTECEDENTS I DESCRIPCIÓ DEL PREMI

Els premis i les distincions públiques són mecanismes de reconeixement i, moltes vegades, també de distribució de recursos econòmics. És essencial que tant la definició de l'objecte del premi o la distinció com els criteris de concessió i el procés de decisió —incloent-hi la composició del jurat— tinguin en compte criteris de gènere.

En l'àmbit de la promoció de la igualtat entre dones i homes, existeix a més un mandat legal segons el qual "*les bases reguladores de subvencions, beques i qualsevol altre tipus d'ajut públic que convoquin les administracions públiques de Catalunya han de tendir a incloure la valoració del millor mitjà per a aconseguir la incorporació de la perspectiva de gènere*" (Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes, art. 11.2).

Així mateix, la *Mesura de govern sobre la transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona (2015)*, preveu la integració de la perspectiva de gènere a tots els mecanismes i processos amb què es dissenyen, implementen i avaluen les polítiques locals, com a mecanisme institucional per garantir un bon govern en termes d'igualtat de gènere i augmentar la capacitat de resposta a la diversitat de les demandes i necessitats de la ciutadania.

Així doncs, incloure la perspectiva de gènere en els criteris generals de valoració dels premis i distincions, a més de contribuir al desenvolupament d'una societat més justa i igualitària, dona resposta a un marc legal que regula i dona suport a aquesta incorporació.

A mode d'antecedents respecte la igualtat de gènere en els premis i distincions de l'Ajuntament de Barcelona, a continuació s'exposa una anàlisi de dades corresponents al darrer any.

En primer lloc cal destacar que l'Ajuntament de Barcelona durant l'any 2017 ha atorgat 146 reconeixements (141 premis i 5 distincions) i que **les dones han guanyat més premis i distincions que els homes** (57% i 43% respectivament).

Tanmateix, la distribució entre dones i homes varia en funció de la temàtica, àmbit territorial, visibilitat mediàtica, si són premis o distincions, i dotació econòmica.

- **TEMÀTICA**

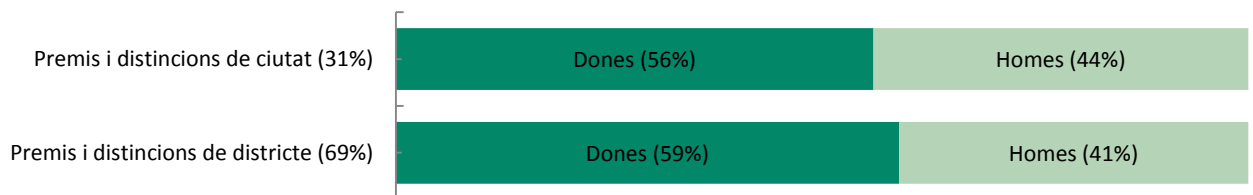
Les dones tenen especial reconeixement als premis de temàtica de gènere (ex: violències masclistes, participació de les dones, etc.), que les sol interpel·lar de manera més directa:

En canvi, en els premis relacionats amb altres temàtiques, les dones resulten guanyadores en el 50% de casos.

- **ÀMBIT TERRITORIAL**

Les dones resulten més guanyadores als reconeixements dels districtes que als de ciutat. I els dels districtes solen tenir major vinculació amb les aportacions a la vida quotidiana de les persones.

En els reconeixements d'àmbit de ciutat que no tenen temàtica de gènere, el percentatge de dones que els guanyen baixa fins al 20%.

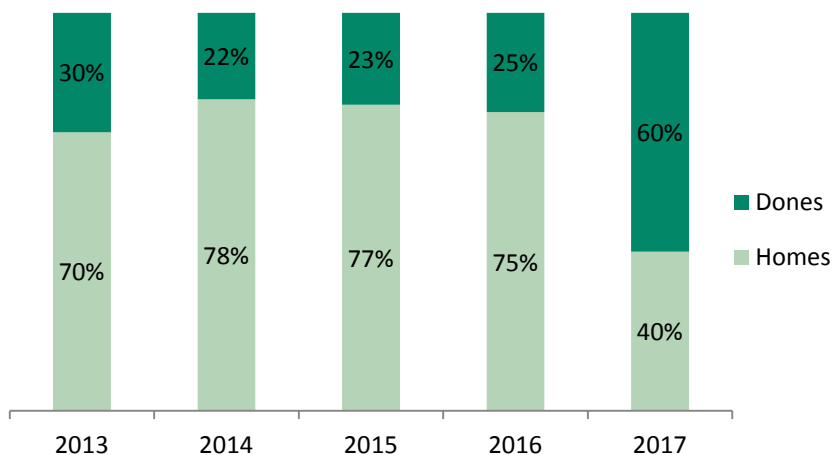
- **VISIBILITAT MEDIÀTICA**

Els reconeixements amb major cobertura mediàtica han recaigut en dones en un 42% dels casos, si bé el percentatge varia en funció del reconeixement:

Premis Ciutat de Barcelona	Dones	(3)	20%
	Homes	(12)	80%
Medalla d'Or de la ciutat de Barcelona	Dones	(1)	100%
	Homes	(0)	0%
Medalla d'Or al mèrit cultural, científic, cívic o esportiu	Dones	(0)	0%
	Homes	(3)	100%
Medalla d'Honor de Barcelona (ciutat i districtes)	Dones	(9)	80%
	Homes	(3)	20%

- **DISTINCIONS**

Per primera vegada en els darrers cinc anys, el 2017 han rebut distincions més dones que homes (60% i 40% respectivament). No obstant, en el cas de la Medalla d'Or al mèrit cultural, científic, cívic o esportiu, **cap dona l'ha rebut en els darrers 3 anys:**

- **DOTACIÓ ECONÒMICA**

La retribució mitjana dels premis obtinguts per dones és un 34% inferior a la dels homes (1.292€ en el cas de les dones i 1.961€ en el cas dels homes).

- **COMPOSICIÓ DELS JURATS**

De forma agregada, **existeix paritat entre homes i dones** (50% i 50%). No obstant, en els premis de temàtica de gènere existeix una notable majoria de dones en els jurats (86%) mentre que en la resta de temàtiques la presència de dones és del 47%.

Havent exposat els antecedents i l'anàlisi del conjunt de premis municipals atorgats el darrer any, el present informe analitza la proposta de bases per a la primera edició del premi Barcelona Ciència Hipàtia. A continuació s'exposa un **quadre descriptiu de l'objecte d'anàlisi**:

Nom	Premi Europeu Barcelona Ciència Hipàtia
Categoria	Premi
Objectiu	Contribuir a la visibilitat de la ciència, així com promoure, reforçar i maximitzar a nivell europeu el valor de la recerca de l'excel·lència i del seu impacte sobre la societat.
Òrgan responsable	Ajuntament de Barcelona – Direcció de Serveis Secretaria Tècnic – Jurídica de la Gerència de Recursos.
Edició	Primera
Periodicitat	Anual
Modalitats	El premi tindrà un cicle triennal i alternarà cada any les tres grans àrees del coneixement: a) ciència i tecnologia, b) ciències de la vida i de la salut, c) humanitats i ciències socials. La primera edició premiarà el reconeixement a la carrera centrada en la ciència i la tecnologia.
Persones destinatàries	El premi s'adreça a científics/científiques i investigadors/investigadores que hagin desenvolupat la seva tasca de recerca en un país europeu amb una trajectòria d'excel·lència en la seva carrera investigadora al més alt nivell internacional. La persona guardonada haurà de ser una persona física, llevat que, de forma motivada i excepcional, el Comitè Avaluador justifiqui la conveniència d'atorgar-lo de forma conjunta a més d'una persona.
Dotació econòmica	30.000€

C. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE

Una vegada realitzada la caracterització del projecte de bases objecte de l'anàlisi, en aquesta secció s'estableix la seva possible vinculació amb objectius programàtics i disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere. En particular, s'observa la relació amb els àmbits i objectius del Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020, i les implicacions derivades del context normatiu i programàtic vigent.

Premi	Pla per la Justícia de Gènere		Altres instruments normatius i programàtics
	Eix i àmbit	Objectiu	
Premi Europeu Barcelona Ciència Hipàtia	A. Canvi Institucional. A.2. Incorporació d'objectius de gènere a la normativa, plans i programes.	-Garantir que la normativa incorpori la perspectiva de gènere.	-La Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes, estableix (article 15) que els poders públics han d'incorporar la igualtat de dones i homes com a principi d'actuació transversal, i integrar-la de manera activa en l'adopció i execució de les disposicions normatives, en la definició i la planificació pressupostària de les polítiques públiques i en el desenvolupament del conjunt de totes les activitats.
	A. Canvi institucional. A.8. Igualtat en premis i distincions.	-Promoure que premis i distincions públiques, com a mecanismes de reconeixement i distribució de recursos econòmics, tinguin en compte criteris d'igualtat de gènere.	-La Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes, fixa (articles 3) els principis de funcionament dels poders públics; el primer dels quals és el de transversalitat de la perspectiva de gènere.
	C. Ciutat de Drets. C.1. Participació política, social i tecnològica.	-Conèixer i reconèixer la realitat participativa política, social i tecnològica de les dones a Barcelona.	-La Carta Municipal de Barcelona (1998) estableix (article 112.1) que l'Ajuntament de Barcelona ha de promoure totes les accions i tots els serveis que facilitin la integració i la participació de les dones en la societat i evitin la discriminació per raó de sexe.
	C. Ciutat de Drets. C.4. Cultura i memòria col·lectiva.	-Visibilitzar i reconèixer el treball i les aportacions de les dones al llarg de la història.	-En el Pla Barcelona Ciència (2018) una de les 10 línies estratègiques és l'impuls i reforç dels programes STEAM i EscoLab, que permeten generar vocacions científiques en escoles i instituts (especialment de nenes i joves) sota el guiatge dels mateixos investigadors/ores, i donar visibilitat a les dones investigadores.

D. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS

La present secció es centra en l'anàlisi de: 1) el llenguatge usat en els text de les bases del premi, i 2) l'existència d'espais de participació ciutadana que incorporin la veu de les dones en el disseny del premi.

Pel que fa a l'ús no sexista del llenguatge, a les *Directrius per a l'elaboració de normes municipals (2015)* s'indica que cal eliminar qualsevol discriminació per raó de sexe, i que és un principi d'actuació dels poders públics la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques. A més, indica criteris específics per a utilitzar un llenguatge no sexista, entre ells l'ús de denominacions dobles i de termes genèrics, evitant la inserció d'una disposició que expressi que l'ús del masculí és genèric i que inclou tant els homes com les dones, o bé que es fa per no allargar el text.

Per analitzar si al text regulador de les bases es fa un adequat ús del llenguatge, la pregunta general orientadora és "Es fa un ús inclusiu i no sexista del llenguatge?". La valoració d'aquest aspecte és negativa atès que **si bé en unes ocasions el text fa un ús inclusiu del llenguatge, en altres es recorre a un ús del masculí genèric que invisibilitza les dones**. Per tal d'esmenar-ho, les propostes de modificació són les següents:

VALORACIÓ SOBRE L'ÚS INCLUSIU DEL LLENGUATGE		
Positiva	Negativa	Neutra
	X	
PROPOSTES DE MODIFICACIÓ		
<p>Es recomana emprar formes genèriques o desdoblades. En particular:</p> <ul style="list-style-type: none"> • substituir "científics i acadèmics" per "membres de l'àmbit científic i acadèmic". • substituir "algun membre" per "alguna persona membre" o "algun/a membre". • substituir "dels participants" per "de les persones participants". • substituir "als participants" per "a les persones participants". • substituir "els membres del Comitè Avaluador" per "el Comitè Avaluador". • substituir "el secretari" per "el secretari/ària". • substituir "dels candidats" per "de les candidatures" o "dels candidats i candidates". 		

Per la seva banda, a efectes d'analitzar si incorpora la participació de grups de dones o feministes es realitza la següent pregunta: "En el disseny de les bases, hi ha espais de participació ciutadana que incorporin la veu de les dones o d'entitats feministes?"

Aquest requisit podria quedar satisfet amb la participació d'espais de dones o feministes, com ara els Consells de Dones, o de Feminismes i LGTBI; o bé que en espais genèrics com les consultes online o el Consell de Ciutat es vehiculés una participació amb enfocament de gènere. Amb tot, **en l'elaboració de les bases del premi no consta cap espai de participació ciutadana on s'incorpori explícitament la veu de les dones o d'entitats feministes**. Cal tenir en compte, però, que segons el Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona (2017), **el desenvolupament de processos participatius no és preceptiu en el cas que ens ocupa**, atès que les bases de premis no queden regulades per ordenances ni reglaments municipals.¹

E. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE

E.1. DIAGNÒSTIC SOBRE L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ DEL PREMI

A continuació es presenta el diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació del premi Hipàtia, que inclou els sectors de la ciència, la tecnologia, el reconeixement històric, etc. A aquest efecte, s'ha usat la tipologia d'àmbits del Pla per la Justícia de Gènere 2017-2020:

Àmbit: Cultura i memòria col·lectiva

Diagnòstic de l'àmbit:

La cultura és el mecanisme a través del qual la societat plasma visions de la realitat de diverses formes (mitjançant expressions artístiques, mitjans de comunicació, tecnologies de la Informació i la comunicació (TIC), etc.), i ajuda d'aquesta manera a transformar, o per contra a reforçar, els imaginaris col·lectius.

No obstant això, des de les administracions públiques no sempre s'ha desenvolupat una política cultural que promogui valors igualitaris, doncs en moltes ocasions la cultura ha respost a paràmetres androcèntrics. En aquest sentit, els imaginaris que s'han després d'aquest model cultural han tendit més a reforçar els estereotips de gènere que no pas a qüestionar-los.

Un altre espai d'actuació dins d'aquest àmbit és el de la memòria col·lectiva. Per construir el present i no repetir els errors del passat cal conèixer la història. En el cas de les dones, la recuperació de la memòria històrica és especialment important perquè, com passa en la resta d'àmbits exposats, el paper de les dones ha estat invisibilitzat: no es coneixen les grans dones, el seu paper en el manteniment de la vida al llarg dels segles ha estat menystingut i les seves aportacions sempre s'han concebut com a secundàries. Davant això, calen iniciatives que les posin de relleu i valorin les seves aportacions.

¹ "S'han d'impulsar de manera preceptiva processos participatius desenvolupats amb ocasió de l'aprovació de: (...) d) Ordenances i reglaments municipals de rellevància ciutadana especial. Quan es tracti d'una modificació puntual d'abast limitat d'ordenances i reglaments no serà preceptiu impulsar el procés participatiu". Article 37 del Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona, 2017.

Àmbit: Participació política, social i tecnològica.

Diagnòstic de l'àmbit:

La participació, tant institucional com no institucional, és un espai generalment practicat i copat pels homes. Assentant-se en el privilegi derivat de la divisió sexual del treball, els homes tenen una dimensió pública molt més marcada. D'aquesta manera, es contribueix a sobrerrepresentar la seva veu i les seves necessitats específiques. Derivada d'aquesta composició desigual s'ha generat una cultura masculina de la participació que invisibilitza la veu de les dones, que ja estan infrarepresentades de si mateixes als espais participatius. Així, les condicions de vida i les necessitats específiques de les dones no ocupen un lloc de centralitat en l'agenda política, sinó que han de ser inferides o bé s'han d'anar a buscar específicament.

Malgrat els entrebancs, és important tenir present - i així s'ha posat de manifest en el Primer i el Segon Congrés de les Dones de Barcelona- que al llarg de la història les dones han participat en la construcció i el manteniment de la societat. No sempre s'ha donat visibilitat a les seves aportacions ni s'han volgut entendre les formes de participació pròpies de les dones com a contribucions polítiques.

Pel que fa a l'ús de les TIC, existeix una bretxa digital de gènere. En l'àmbit estatal, el 2014 hi havia una bretxa digital de gènere del 4,1% en l'ús de l'ordinador, una bretxa del 3,4 en l'ús d'internet, del 4,4 en l'ús freqüent d'internet i del 5,1 en les compres per internet.

Aquesta bretxa digital de gènere és un greuge per als drets de les dones en tant que limita l'accés a la informació i, de retruc, a la participació social i política. És per això que calen eines d'empoderament de les dones per garantir una participació plena i en condicions d'igualtat a les TIC.

En relació a la temàtica específica de l'edició 2018 del premi, "ciència i tecnologia", resulten rellevants algunes dades específiques sobre la participació de les dones en el sector de les TIC a la ciutat de Barcelona:²

- El 54,16% de l'alumnat de batxillerat són noies. No obstant, en la modalitat de batxillerat tecnològic representen el 45,32%.
- En els cicles formatius d'informàtica i comunicació, les dones representen el 6% d'estudiants.
- En el conjunt de graus universitaris, les dones representen el 52,6% d'estudiants. En els graus relacionats amb les TIC, el percentatge és del 13%.
- En els grups de recerca sobre TIC, són dones el 21,9% dels membres. I estan dirigits per dones el 13,2% dels grups.
- En el sector laboral de les TIC, són dones el 34,25% de les persones treballadores.

² *L'ecosistema de les TIC des de la perspectiva de gènere a Barcelona*. Eticas Foundation i Ajuntament de Barcelona. (2018).

Del conjunt de descripcions i dades exposades cal concloure que a la ciutat de Barcelona **les dones es troben subrepresentades en l'àmbit científic i tecnològic (tant en el camp formatiu, investigador, laboral, d'ús de les tecnologies, etc.) i que les seves aportacions han resultat històricament invisibilitzades.**

E.2. ANÀLISI DE LA INCORPORACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN EL PROJECTE

Del text regulador de les bases, a continuació es recullen els continguts que resulten més pertinents des de la perspectiva de gènere, i que posteriorment seran analitzats.

L'Ajuntament de Barcelona convoca el Premi Europeu de Ciència Hipàtia en la seva primera edició amb l'objectiu de contribuir a la visibilitat de la ciència, així com promoure, reforçar i maximitzar a nivell europeu el valor de la recerca de l'excel·lència i del seu impacte sobre la societat.

La denominació del Premi com a Hipàtia vol destacar la figura de la filòsofa i científica Hipàtia d'Alexandria (c. 355-415), una dona que va saber conjugar i transmetre tots els camps del saber de la seva època i que, precisament per això, va ser assassinada per les forces de la ignorància i el fanatisme.

S'atorgarà el premi a un científic, científica, investigador o investigadora que hagi desenvolupat la seva tasca de recerca en un país europeu i hagi tingut una extensa trajectòria amb experiència i excel·lència. Que la seva carrera investigadora hagi sigut del més alt nivell internacional i hagi generat retorn en la societat, millorant la qualitat de vida de les persones. Que la carrera científica escollida hagi tingut ressò en diferents camps del coneixement.

Si alguna de les persones designades com a membres del Comitè Avaluador no pot assistir a l'acte final, pot delegar la seva participació en les deliberacions i el vot a un altre membre.

Com a mínim, una de les persones guardonades amb el premi en el cicle triennal serà una dona.

La forma d'elecció de la persona guanyadora es farà mitjançant un Comitè Avaluador internacional integrat per cinc membres, dos proposats per l'Ajuntament de Barcelona, dos per l'Academia Europaea i un designat conjuntament i de comú acord per l'Acadèmia Europaea i l'Ajuntament de Barcelona, que actuarà de president/a del Comitè.

Com a mínim, dos dels membres del Comitè seran dones.

En base a aquestes seccions identificades com a més rellevants des de la perspectiva de gènere, a continuació es plantegen diversos aspectes a considerar. En particular, es valora que el document de bases reguladores del premi:

- **No conté objectius vinculats explícitament amb la igualtat de dones i homes.** Els dos objectius explícits són "contribuir a la visibilitat de la ciència" i "promoure, reforçar i maximitzar a nivell europeu el valor de la recerca de l'excel·lència i del seu impacte sobre la societat".

- **Conté un reconeixement a la contribució històrica de les dones**, denominant el premi amb el nom de la filòsofa i científica Hipàtia d'Alexandria (s. IV-V) i fent esment d'aquest fet en la primera secció del text.
- **No conté aspectes d'igualtat de gènere en els criteris per a la valoració de candidatures**. Els criteris que són considerats per a l'atorgament del premi són relatius a "extensa trajectòria", "experiència i excel·lència", "del més alt nivell internacional", "que hagi generat retorn en la societat" i "que hagi tingut ressò en diferents camps del coneixement".
- **Per a la selecció de persones premiades, conté criteris de representació equilibrada de dones i homes**, doncs estipula que "com a mínim, una de les persones guardonades amb el premi en el cicle triennal serà una dona".
- **Conté criteris de representació paritària en la composició del Comitè Avaluador**, doncs estipula que "com a mínim, dos dels membres del Comitè seran dones".
- Contempla la possibilitat de delegació de vot dels membres del jurat, amb la qual cosa **podria resultar alterada la participació paritària de dones i homes en el veredict**.

En relació a la representació de dones i homes entre les persones premiades i la composició del jurat, és important distingir els conceptes de *representació equilibrada* i *representació paritària*. La Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes, en fa les següents definicions:

"Representació equilibrada: la situació que garanteix la presència de les dones en una proporció adequada en cada circumstància".

"Representació paritària: la situació que garanteix una presència de dones i homes segons la qual cap sexe no supera el 60% del conjunt de persones a què es refereix ni és inferior al 40%, i que ha de tendir a assolir el 50% de persones de cada sexe".

En base als aspectes exposats, finalment es presenta una síntesi de la valoració de l'impacte de gènere, centrada en les preguntes:

- Visibilitza diferències? És a dir, el text de bases del premi posa de relleu, de forma explícita o implícita, que s'han tingut en consideració les diferències que es donen en la realitat d'homes i dones?
- Visibilitza desigualtats? És a dir, parteix de la base que les diferències visibilitzades suposen desigualtats en la presència de dones i homes, l'accés a recursos, la capacitat de decisió, la reproducció d'estereotips socials de gènere, etc.?

- Fa propostes o conté elements i previsions que contribueixen a revertir aquestes desigualtats?

Visibilitza diferències? (explícitament o implícitament)	Visibilitza desigualtats? (explícitament o implícitament)	Fa propostes o conté elements per revertir desigualtats?	Actuació/mesura que contribueix a revertir desigualtats
Sí	Sí	Sí	-Conté un reconeixement a la contribució històrica de les dones, denominant el premi amb el nom de la filòsofa i científica Hipàtia d'Alexandria. -Per a la selecció de persones premiades, conté criteris de representació equilibrada de dones i homes. -Conté criteris de representació paritària en la composició del Comitè Avaluador.

Cal considerar que el text no identifica *explícitament* l'existència de diferències i desigualtats en clau de gènere. No obstant, algunes de les mesures adoptades (ex: paritat en gènere en les persones premiades i en la composició del jurat) contribueixen a revertir desigualtats de gènere, i en aquests casos s'ha valorat que *implícitament* contribueixen a visibilitzar diferències i desigualtats.

E.3. PREVISIÓ DE RESULTATS

L'avaluació d'impacte de gènere pretén fer visible que les normes i polítiques públiques no són neutres al gènere i que poden tenir un impacte diferent en dones i homes, tot i que aquesta conseqüència no estigués prevista ni es desitjés. Sovint es considera que les normes són neutres respecte al gènere perquè s'han dissenyat pensant en el benefici de la població en el seu conjunt i, per tant, sense fer distincions entre dones i homes. No obstant, tractar igual a qui parteix d'una situació de desigualtat equival, a la pràctica, a la perpetuació de tals desigualtats, que és el que ocorre si no es tenen en compte les desigualtats de gènere existents en la posició econòmica, política i social de dones i homes. Per això, precisament, les polítiques pensades cap a la població en general no solen ser neutres, sinó cegues pel que fa al gènere (Emakunde, 2013).

Sota aquest enfocament, els aspectes que es tenen en compte per a l'estimació dels resultats de l'atorgament de premis i distincions són els següents:

- Presència de dones i homes en l'àmbit d'actuació.
- Accés als recursos (esfera econòmica/material). Esforç econòmic i divisió sexual del treball.

- Normes socials i valors (esfera ideològica/cultural). Promoció de comportaments, rols i models d'organització social i familiar que són premiats/gravats.
- Contribució a objectius del Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020.

En primer lloc, resulta pertinent fer notar que el text analitzat **regula la primera edició del premi, amb la qual cosa no existeixen dades comparatives de convocatòries anteriors.**

En la secció d'antecedents s'ha exposat el fet que les dones es troben subrepresentades en els premis de major dotació econòmica i visibilitat mediàtica, i en els premis d'àmbit de ciutat que no tenen temàtica de gènere. Atenent a aquesta situació, **la inclusió de criteris de paritat en les persones guanyadores del premi i la composició del jurat, fa estimar un impacte positiu del premi en el reconeixement, la distribució de recursos econòmics i la visibilitat mediàtica de les dones.** Quant a aquest darrer aspecte, és de consideració que la creació del premi Hipàtia ja ha comptat amb cobertura mediàtica en el marc de la presentació del Pla Barcelona Ciència, al juliol de 2018³.

Aquest potencial impacte transformador es veu reforçat per **la important dotació econòmica del premi Hipàtia, atès que els 30.000€ del guardó es troben molt per sobre de la mitjana dels premis concedits durant l'any 1017 per l'Ajuntament de Barcelona.** D'entre els premis que compten amb retribució econòmica, les quanties més freqüents ronden els 700€, si bé existeixen alguns premis amb dotacions superiors als 5.000€. Entre aquests darrers destaquen els següents:⁴

<i>Premi</i>	<i>Quantia</i>	<i>Guanyador/a</i>
Premi de poesia Jocs Florals	9.000€	Individual
Premis Ciutat de Barcelona	7.000€ per categoria	Individual o col·lectiu
Premi 8 de març	15.000€	Es sol atorgar a entitats i projectes col·lectius, no a una única persona
Premi 25 de novembre	15.000€	Es sol atorgar a entitats i projectes col·lectius, no a una única persona
Premi Ignasi Fina de Salut Laboral	6.000€	Es sol atorgar a entitats i projectes col·lectius, no a una única persona
Premi Consell Municipal Immigració	6.000€	Es sol atorgar a entitats i projectes col·lectius, no a una única persona

Un cop vistos els possibles efectes en relació a la redistribució de recursos i la visibilitat, cal fer esment als possibles efectes vinculats a les normes socials i valors. En aquest àmbit, **que el nom del premi sigui el de la filòsofa i científica Hipàtia d'Alexandria** ("una dona que va saber conjugar i transmetre tots els camps del saber de la seva època") **té un esperat impacte positiu en el trencament de l'imaginari androcèntric, que situa els homes com a referents en el coneixement científic.**

³ www.ara.cat/societat/Barcelona-invertira-projectes-recerca-cientifica-ciencia_0_2041595966.html
<https://beteve.cat/politica/capital-europea-recerca-innovacio-barcelona-vol-consolidar-capital-europea/>

⁴ A part d'aquests premis, també cal fer esment que l'Ajuntament col·labora en el Premi Internacional d'arquitectura Mies van der Rohe (atorgat per la Unió Europea i la Fundació Mies van de Rohe) dotat amb 60.000€, i que sol recaure en estudis d'arquitectura i no en arquitectes individuals.

No obstant, i tal com s'ha comentat, alguns dels usos del llenguatge reforcen la visió del homes com a referents i mereixedors de prestigi en l'àmbit científic, i com a interpel·lats a presentar la seva candidatura al premi. Això es fa palès en l'ús del masculí genèric en les expressions com *científics i acadèmics, els membres, els participants, els candidats, etc.*

Finalment, respecte a la vinculació amb objectius del Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020, cal assenyalar que el projecte regulador de bases no exposa explícitament objectius o finalitats. Per tant, es posa de manifest **l'absència de vinculació explícita amb objectius d'igualtat de gènere** (ex: reconeixement històric a les aportacions de les dones, reducció de la bretxa de participació de les dones en el sector tecnològic), cosa que fa esperar una invisibilització d'aquestes desigualtats en els diferents àmbits de coneixement vinculats al premi ("ciència i tecnologia, ciències de la vida i de la salut, humanitats i ciències socials").

F. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE

A continuació, s'estima si de la valoració conjunta dels apartats D i E, es preveu que l'impacte de gènere del projecte serà:

	IMPACTE DE GÈNERE			
	Positiu	Negatiu	Neutre	No es pot determinar
Premi Europeu Barcelona Ciència Hipàtia	X			

Feta aquesta valoració, en la secció següent **s'aporten recomanacions per tal que el premi tinguin un impacte que s'estimi encara més positiu des de la perspectiva de gènere.**

G. RECOMANACIONS

Uns premis municipals sensibles a les desigualtats de gènere poden contribuir a la redistribució de reconeixement públic i recursos econòmics, tot avançant cap a la igualtat efectiva de dones i homes. Atenent a aquesta potencialitat, i en base a l'anàlisi exposada, es plantegen les següents recomanacions per a la modificació de l'actual formulació de les bases reguladores del Premi Europeu Barcelona Ciència Hipàtia:

Recomanacions relatives a la secció D de l'informe: Anàlisi d'aspectes formals i metodològics

- Atès l'ús del masculí genèric observat en diverses ocasions, es recomana **l'extensió de l'ús d'un llenguatge inclusiu i no discriminatori des del punt de vista de gènere, a la totalitat del text regulador.**
- A efectes d'incorporar la veu de grups de dones o feministes en l'elaboració de les bases, es poden celebrar sessions de treball en espais com els Consells de Dones, o de Feminismes i LGTBI. A mode d'exemple, es pot incloure com a contingut d'**una sessió amb el Grup de Treball de Transversalitat de Gènere del Consell de Dones de Barcelona, amb l'objectiu d'informar sobre el projecte i recollir comentaris i recomanacions**, o en altres espais participatius que es s'estimin pertinents.
- Les bases contempen la possibilitat de delegació de vot dels membres del Comitè Avaluador, amb la qual cosa podria resultar alterada la representació de dones i homes. Per **evitar que la delegació de vot o la manca d'assistència a la reunió pugui afectar la paritat**, es pot establir que que "si alguna de les persones membres del Comitè no pot assistir a la reunió, pot emetre el seu vot per escrit i trametre'l al president/a del Comitè". D'aquesta manera, la paritat inicial es manté tot i que alguna de les persones del Comitè no pugui assistir a la reunió de deliberació i decisió.

Recomanacions relatives a la secció E de l'informe: Anàlisi d'impacte de gènere

- Amb l'objecte que la convocatòria de premi pugui assolir un major impacte de gènere (àmbit analitzat a la secció E.3 de l'informe) tot seguit es plantegen un conjunt de recomanacions.
 - Els premis **haurien d'estar integrats, i explicitar que ho estan, en una anàlisi global del model de ciutat per a cada àmbit d'actuació.** Per al cas que ens ocupa, una edició 2018 centrada en "la ciència i la tecnologia" hauria d'estar emmarcada en una anàlisi de la desigual presència i representació d'homes i dones en l'àmbit científic i tecnològic. De forma anàloga s'hauria d'operar en les successives edicions, centrades en "les ciències de la vida i la salut" i "les humanitats i les ciències socials".
 - Seria positiu **incloure explícitament objectius vinculats a temàtiques de gènere.** En la versió actual, el premi fa referència als objectius de "contribuir a la visibilitat de la ciència" i "promoure, reforçar i maximitzar a nivell europeu el valor de la recerca de l'excel·lència i del seu impacte sobre la societat". A tall d'exemple, una opció seria que un dels objectius fos: **"Reconèixer i visibilitzar les aportacions de les dones en l'àmbit científic"**.
 - Els premis poden ser importants instruments de sensibilització i pedagogia en clau de gènere. Per això seria convenient **que l'estipulació d'un mínim de dones entre les persones guardonades vagi acompanyada d'una referència a la representació equilibrada que la motiva.** Per exemple, que l'expressió "Com a mínim una de les persones

guardonades amb el premi en el cicle triennal serà una dona” sigui substituïda per expressions com:

- “Atenent al principi de representació equilibrada de dones i homes, com a mínim una de les persones guardonades amb el premi en el cicle triennal serà una dona”
 - “Atenent al principi de representació equilibrada de dones i homes, entre les persones guardonades amb el premi en el cicle triennal hi haurà com a mínim una persona de cada sexe”.
 - “Amb l’objectiu de revertir la manca de reconeixement històric de les dones en l’àmbit científic, com a mínim una de les persones guardonades amb el premi en el cicle triennal serà una dona”.
- De forma anàloga, seria important **que l’estipulació d’un mínim de dones en la composició del jurat, vagi acompanyada d’una referència a la participació paritària que la motiva**. Per exemple, que l’expressió “Com a mínim, dos dels membres del Comitè seran dones” sigui substituïda per expressions com:
- “Atenent al principi de participació paritària de dones i homes, com a mínim dos dels membres del Comitè seran dones”.
 - “Atenent al principi de participació paritària de dones i homes, en el Comitè de cinc persones hi haurà com a mínim dues de cada sexe”.
 - “Quant a la composició paritària, cap dels dos sexes estarà representant per menys d’un 40% dels membres del Comitè”.
- Les bases estipulen que “la persona guardonada haurà de ser una persona física, llevat que, de forma motivada i excepcional, el Comitè Avaluador justifiqui la conveniència d’atorgar-lo de forma conjunta a més d’una persona”. Es podria afegir que, **en cas que el guardó sigui atorgat de forma col·lectiva, es vetllarà per una representació paritària de dones i homes**.

A Barcelona, a 17 de juliol de 2018

Sonia Ruiz García
Cap del Departament de Transversalitat de Gènere
Gerència de Recursos